

PRIMAIR ONDERWIJS

OP EERSTE BLIK OF TOCH NIET?

INTRODUCTIEPAGINA

• Algemene informatie

Beste docent,

Voor u ligt de toolkit vanuit RADAR. Vanuit de resultaten van de Diverscity-meter is deze toolkit voor u geselecteerd. Deze toolkit is bedoeld om u te ondersteunen bij het bespreekbaar maken van de werking van beeldvorming rondom minderheden, onderscheid maken tussen gevoelens en feiten rondom leefvormen en de gevolgen van pesten. In deze toolkit vindt u 3 oefeningen die u zelf kunt uitvoeren in de klas. Ook kan er worden verwezen naar externen als u dit liever uit handen geeft.

Uit onderzoeken blijkt tussen de 6 en 10% van de jongeren in Nederland een andere seksuele geaardheid of genderidentiteit heeft. Kortom iedereen krijgt in zijn of haar leven te maken met mensen met een andere geaardheid of genderidentiteit. Het is dus belangrijk om kinderen te leren hoe om te gaan met deze diversiteit. Het uitsluitingsmechanisme begint al op deze jonge leeftijd. Het begint met schelden, vaak zonder te weten wat het eigenlijk allemaal precies inhoudt. Daarom is het belangrijk dit onderwerp reeds op vroege leeftijd als een normaal integraal onderdeel van het leven te behandelen. Daarnaast is er het voordeel van de toolkit dat u zonder al te veel moeite deze ook kunt gebruiken voor het bespreken van andere maatschappelijke problemen. U hoeft alleen het onderwerp van seksuele diversiteit te vervangen door het door u gewenste onderwerp.

Om het voor u als docent makkelijker te maken het onderwerp van seksuele diversiteit te bespreken is deze toolkit ontwikkeld door RADAR in opdracht van de Gemeente Rotterdam. Voor meer vragen of informatie, kunt u contact opnemen met diverscity010@radar.nl of 010 – 411 39 11.

• Info toolkit:

OP EERSTE BLIK OF TOCH NIET?

DOELSTELLING

- Aanwezigen kunnen benoemen op welke wijze beeldvorming een rol speelt in hoe er in algemene zin in Nederland tegen minderheden wordt aangekeken.
- Aanwezigen kunnen benoemen dat hun beeld over minderheden sterk gekleurd wordt door de wijze waarop de buitenwereld tegen minderheden aankijkt.
- Aanwezigen kunnen benoemen op welke wijze beeldvorming voor wat betreft een rol speelt op het terrein van de arbeidsmarkt.
Aanwezigen proberen te komen tot oplossingen om de beeldvorming te verbeteren en de vaak met de beeldvorming samenhangende ongelijkheid tegen te gaan.
- Deelnemers zijn zich bewust van de consequenties van pesten.
- De kinderen krijgen meer inzicht in de diversiteit aan leefvormen en geven hun associaties daarbij.
- Zij leren onderscheid te maken tussen gevoelens en feiten rond diverse leefvormen

BESCHRIJVING

Deze toolkit bestaat uit 3 oefeningen.

Het centrale thema in de eerste oefening is hoe mensen afgaan op hun eerste indruk die vaak door vooroordelen is ingegeven. Ook wordt stil gestaan bij de rol die beeldvorming hierbij speelt.

In de tweede oefening ligt de nadruk op het zichtbaar maken hoe divers de leerlingen zelf zijn en wat het effect van pesten daarop zou zijn.

In de derde oefening gaat u met de leerlingen op een creatieve manier rond de verschillende leefvormen een web creëren van associaties die de kinderen hierbij hebben.

TIJDSINVESTERING

De toolkit duurt 80 à 90 minuten. U kunt er voor kiezen om de 3 oefeningen over verschillende lessen te verspreiden of ze juist aaneen geregen uit te voeren. De keuze is geheel naar eigen believen.

INHOUD TOOLKIT

FIRST IMPRESSIONS

Het doel:

- Aanwezigen kunnen benoemen op welke wijze beeldvorming een rol speelt in hoe er in algemene zin in Nederland tegen minderheden wordt aangekeken.
- Aanwezigen kunnen benoemen dat hun beeld over minderheden sterk gekleurd wordt door de wijze waarop de buitenwereld tegen minderheden aankijkt.
- Aanwezigen kunnen benoemen op welke wijze beeldvorming voor wat betreft een rol speelt op het terrein van de arbeidsmarkt.
- Aanwezigen proberen te komen tot oplossingen om de beeldvorming te verbeteren en de vaak met de beeldvorming samenhangende ongelijkheid tegen te gaan.

Tijdsduur:

30 minuten

Doelgroep:

Iedereen vanaf 10 jaar

Maximale groepsgrootte: 30 personen

Ruimte:

De deelnemers kunnen zitten (liefst in een kring)

stap	actie trainer/voorlichter
1	De trainer zorgt dat deze de foto's bij zich heeft of dat hij deze via een powerpoint presentatie kan laten zien.
2	De trainer legt de aanwezigen uit dat ze zo foto's te zien krijgen en dat ze binnen 10 seconden moeten opschrijven wat hun eerste reactie is bij een foto.
3	De trainer laat de foto's zien, waarbij de trainer let of iedereen wel voldoende tijd heeft om de eerste reactie op te schrijven
4	Na het laten zien vraagt de trainer of de aanwezigen de oefening makkelijk hebben gevonden, of dat het moeilijk was om een reactie op te schrijven? Hier is een zeer korte discussie mogelijk, echter de echte discussie volgt pas bij stap 6 en verder.
5	Hierna laat de trainer de foto's nogmaals zien, waarbij iedereen kan aangeven wat hij/zij als eerste reactie heeft gegeven.

6	De trainer vraagt of mensen verrast waren wat anderen bij de foto's hadden gezegd? In welke mate vond men de reacties van anderen afwijken van die van zichzelf? In hoeverre kan men zich vinden in wat een ander heeft gezegd?
7	De trainer geeft uitleg bij het onderdeel beeldvorming bij leeftijd (zie onder tabel)

Beeldvorming is een proces waarbij men zich een beeld of opvatting vormt over personen en gebeurtenissen. Dit proces is hard nodig om te functioneren. Zonder beeldvorming kunnen we de overweldigende hoeveelheid informatie die dagelijks op ons af komt niet verwerken en is communicatie onmogelijk. Beeldvorming is veelal een automatisch proces. Uit bv de media, maar ook uit gesprekken met anderen en eigen ervaringen komen voortdurend beelden op ons af. Deze beelden worden verwerkt en omgezet in bepaalde verwachtingen van personen en situaties. Aan het proces van beeldvorming kan dan ook weinig gedaan worden. Op de inhoud van de beelden die iemand heeft kan wel invloed uitgeoefend worden. Die kunnen divers en genuanceerd zijn, of eenzijdig en stereotiep. Eenzijdige beeldvorming leidt vaak tot stereotypering, hetgeen maatschappelijke uitsluiting van bepaalde groepen mensen tot gevolg kan hebben.

STAAN OF NIET STAAN

Doel: Deelnemers zijn zich bewust van de consequenties van pesten

Tijdsduur: Ongeveer 20 à 30 minuten

Doelgroep:

Leeftijd: vanaf 8 jaar

Minimaal deelnemers: Maximaal deelnemers: 1 klas

Actie trainer

1	De trainer zorgt dat de leerlingen in een kring gaan zitten
2	De trainer stelt een aantal vragen/stellingen. Leerlingen kunnen antwoorden d.m.v. staan wanneer het antwoord 'ik wel' is of blijven zitten wanneer het antwoord 'ik niet'
3	De trainer legt de groep de spelregels uit:
Je hoeft nergens antwoord op te geven als je dat niet wilt
Respecteer elkaars mening ongeacht of je deze wel of niet deelt, en luister naar elkaar!
4	De trainer stelt de vragen (hieronder vindt u een aantal voorbeeldvragen die aangepast kunnen worden): * Wie is er in het buitenland geboren? * Wie heeft er 1 of 2 ouders die in het buitenland zijn geboren? * Wie heeft er familie in het buitenland? * Wie zou wel eens in het buitenland willen wonen? * Wie heeft er vrienden met een andere huidskleur dan jijzelf? * Wie heeft er vrienden met een ander geloof dan jijzelf? * Wie van jullie is er gelovig? * Wie is er wel eens in een moskee geweest? * Wie komt er minimaal 3x per jaar in een kerk of moskee? * vervolgvraag, dus blijf staan/zitten * Wie komt er maandelijks in een kerk of moskee? * vervolgvraag, dus blijf staan/zitten * Wie wekelijks? * Wie kent iemand die homo/ bi/ lesbisch is? * Stel, jouw beste vriend of vriendin vertelt jou na jarenlange vriendschap dat hij of zij homo of lesbisch is; wie zou de vriendschap verbreken? * Wie scheldt er wel eens met het woord 'HOMO'? * Stel, je krijgt een docent voor de klas, dit is een humoristische man die een keppel draagt omdat hij joods is, wie vindt dit ok? * vervolgvraag, dus blijf staan/zitten Stel, je krijgt een nieuwe docent voor de klas, een ontzettend aardige vrouwelijke docent met een hoofddoek, zij is moslima, wie vindt dit ok? * vervolgvraag, dus blijf staan/zitten Je gaat over met natuurlijk allemaal 10en op je rapport en krijgt weer een nieuwe docent, supertoffe man die van top tot teen onder de piercings en tattoos zit, wie vindt dit ok? * vervolgvraag, dus blijf staan/zitten Deze zelfde docent laat nieuwe tattoo zetten, dit blijkt een hakenkruis te zijn in zijn nek, wie vindt dit ok? * vervolgvraag, dus blijf staan/zitten Zelfde verhaal, nieuwe docent voor de klas, deze vrouwelijke docent heeft een ernstig ongeluk gehad en haar gezicht is verminkt door ernstige brandwond littekens, wie vindt dit ok? * Wie vindt dat iemand met een handicap voorrang moet krijgen bij de Efteling? * Wie heeft er zelf wel eens te maken gehad met een ziekte/handicap? * Wie kent er iemand in zijn/haar omgeving met een ziekte/handicap? * Wie kent er of heeft er iemand gekend met de ziekte kanker?

	<ul style="list-style-type: none"> * Wie scheldt er wel eens met het woord 'KANKER'? * Wie heeft zich wel eens onveilig op school gevoeld? * Wie heeft zich wel eens alleen gevoeld op school? * Wie is wel eens gepest? * Wie heeft er wel eens gepest? * Wie is er wel eens opgekomen voor iemand die werd gepest? * Wie weet waar hij/zij terecht kan op school als je slachtoffer of getuige bent van pesten?
5	De trainer kan tussendoor bij sommige vragen doorvragen wanneer er leerlingen wel/niet staan.

WOORDWEB LEEFVORMEN

Bron: Boek: Leefvormen, Suggesties voor het stapsgewijs werken aan verbetering van omgangsvormen en respect jegens diverse leefwijzen in het primair onderwijs (ISBN 90-75359-04-7)

Thema: leefvormen; eigen gevoel

Niveau: vanaf 11 jaar

Tijdsduur: 30 minuten

Nodig: niets

Leerdoelen kinderen:

De kinderen krijgen meer inzicht in de diversiteit aan leefvormen en geven hun associaties daarbij. Zij leren onderscheid te maken tussen gevoelens en feiten rond diverse leefvormen

Doelen leerkracht:

De leerkracht krijgt inzicht in de belevingen van de kinderen en de gelegenheid om interessante verschillen in beleving tussen kinderen onderling samen met hen te onderzoeken.

Tijd:	Stap:	Actie:	Mogelijke tekst:
0:00	Introductie	Uitleg oefening	<i>We gaan een woordweb maken, dat is een soort spinnenweb van woorden, die allemaal iets met elkaar te maken hebben.</i>
0:05	Organisatie	Op bord; schema leefvormen	<i>Zo kan ik bijvoorbeeld bij een leefvorm het idee hebben dat trouwen daar wel bij hoort. Dan zet ik een pijltje en 'trouwen' erbij. Een volgend idee kan zijn: samenwonen of trouwjurk, dan schrijven we die er ook bij en dan schrijven we daar ook pijltjes tussen.</i>
0:10	Uitvoering	Associaties opschrijven; met pijlen met elkaar verbinden; met tekeningetjes illustreren	<i>Het is de bedoeling dat we bij alle leefvormen allerlei gedachten opschrijven. Zo krijgen we een groot web op het bord van woorden die allemaal met elkaar te maken hebben. Als we alles hebben opgeschreven hebben we een beetje een idee wat onze ideeën zijn over deze leefvormen.</i>
0:30	Afsluiting	Gevoelens en feiten met kinderen onderscheiden	<i>We hebben nu alles opgeschreven en weten niet veel meer woorden. Laten we nu eens kijken naar wat we hebben opgeschreven. Kunnen jullie zeggen welke woorden te maken hebben met je gevoel of met je mening en welke andere woorden te maken hebben met feiten? Feiten zijn dingen waarover iedereen het eens is, maar gevoelens en meningen die heb je meestal persoonlijk. Waarom verschillen sommige mensen van mening over bepaalde dingen? Is het ook zo dat feiten altijd feiten zijn? Of kunnen mensen het ook oneens zijn over feiten? Waarom is dat?</i>

Aandachtspunten:

Als kinderen moeite hebben met het lezen van woorden, dan kunt u sommige woorden met tekeningetjes illustreren. Een variatie op deze werkvorm (die wat meer tijd kost) is om kinderen zelf een eigen woordweb te laten maken, of dat in kleine groepjes te laten doen. De resultaten kunnen naar behoefte plenair of in meer

veilige groepen worden besproken. Dit kan in multiculturele klassen een oplossing zijn als men specifieke groepen kan sa tellen waarin het gesprek wat makkelijker kan plaatsvinden.

Men kan minder taalvaardige kinderen eventueel laten werken met tekeningen of collages in plaats van met tekst.

Nabespreking:

Als u denkt dat kinderen moeite zullen hebben de feiten en meningen van elkaar te onderscheiden dan kunt u deze nabespreking voorbereiden door bij het samenstellen van het woordweb zelf reeds de feiten en meningen in verschillende kleuren op te schrijven. Na de oefening kunt u dan vragen of kinderen kunnen raden waarom u sommige woorden in één kleur en andere woorden in een andere kleur hebt opgeschreven. Waarna u het onderscheid tussen feiten en meningen kunt gaan uitleggen. Zo mogelijk kan de leerkracht bij de nabespreking nader ingaan op waarom mensen vaak stereotype beelden hebben over dingen waar ze niet zoveel mee te maken hebben. Zaken die mensen alleen maar van een afstand waarnemen, worden vaak gestereotypeerd en uitvergroot in iemands herinnering opgeslagen. Er hoeft hier niet uitgebreid op in te worden gegaan in deze les. Maar u kunt wel verkennen hoever u kunt gaan met dit onderwerp bij deze groep.

NABLAD

• Colofon

Copyright tekst Stichting RADAR, 2016

Niet uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm en op welke wijze dan ook, zonder bronvermelding.

Tekst en ontwikkeling van de toolkits: Lavern Muller
Rob Stoop

Stichting RADAR
Grotekerkplein 5
3011 GC Rotterdam
010 – 411 39 11

Hopelijk heeft u aan de hand van deze toolkit een goed gesprek met uw leerlingen gehad over de beeldvorming rondom minderheden, onderscheid maken tussen gevoelens en feiten rondom leefvormen en de gevolgen van pesten. En zijn een aantal van hun mogelijke vooroordelen weggenomen. Het is belangrijk om kinderen reeds vanaf jonge leeftijd te laten kennis maken met (seksuele) diversiteit.

Mocht u geïnteresseerd zijn in nog meer toolkits, dan kunt u deze vinden via <http://diverscity010.nl/toolkits/>

